

סוד ההתעברות

השנה זכינו לשנה מעוברת. שנה שהרתה חודש נוסף, אדר א', כדי שתהיה שוב שלמה ומלאה ותתאים הן לקצבי הירח והן לקצבי השמש. כמה קל לעבר שנה. כמה מורכבת היא השאלה מה קורה במהלך התעברות, שאלה שזכתה להרבה מחקר והתעניינות ופריצות דרך במאה שעברה ועדיין רב הנסתר על הנגלה.

המודל הראשון המסביר כיצד מתרחשת התעברות פותח בראשית המאה (והוא עדיין הנפוץ ביותר). זהו מודל המבוסס על חשיבה גברית - מיליוני זרעים יוצאים לדרך, הטוב והמהיר מביניהם יגיע אל המטרה הנכספת, יבקיע ויפריה אותה. העובדות התומכות במודל זה הן כמות הזרעים היוצאים לדרך, שרק חלקם הקטן מגיע אל הביצית, ושארם, לאחר חדירת זרע אחד, נחתמת הטריטוריה הכבושה לאחרים. זהו מודל גברי שמשקף במידה רבה את המחשבה החומרנית והלוחמנית השלטת בחברה שלנו.

חמישים שנה מאוחר יותר פותח מודל נשי, שטען כי הביצית אינה נכבשת, היא אינה פסיבית, אלא היא רוצה באיחוד, בוחרת את הזרע המתאים ברגע הנכון ומתמסרת לו. העובדות התומכות במודל זה הן שלפני ההפריה מקיפים את הביצית מספר רב מאד של זרעים. (ולא הזרע הראשון שמגיע לביצית חודר). תהליך ההפריה אינו רק תהליך של חדירה, אלא גם של השתנות כימית של מעטפת הביצית המאפשרת לזרע להיכנס אליה.

בדיוק כפי שביצית זרע הם תאים עם מאפיינים הפוכים זה לזה, כך גם התיאוריות המנסות להסביר את דרך המפגש שלהם, שונות והפוכות זו לזו. האם יש שביל זהב?

הן הביצית והן הזרע התחילו את חייהם כתא גוף רגיל, שעבר חלוקת הפחתה והשתנה לתא נקבי או גברי. במהלך החלוקה הזו, כל תא כזה איבד חצי מהכרומוזומים שלו והתעצב בדרך מסוימת. הביצית הפכה להיות תא גדול, עגול ויחיד, רגיש לסביבה ובעל חילוף חומרים עשיר. הזרע הפך להיות תא זעיר, מהיר, לא רגיש לסביבה ונע בחבורות גדולות. למרות השוני העצום ביניהם, הם התחילו את חייהם ממקום דומה ומשותף. האם זה לא שופך אור הן על היריבות ביניהן והן על הכמיהה העצומה שלהם זה לזה?

המודל השלישי, שאני רוצה להציג לפניכם, הוא של שיתוף פעולה ומפגש, שמוליד את הדבר החדש, השלישי.

לשם כך אני רוצה להוסיף לעובדות שמתוארות במודלים הקודמים את הדברים הבאים: הזרעים, עם הגעתם לביצית, נצמדים אל קרומה עם ראשיהם, וביחד, בתהליך של כמה שעות, הם הופכים להיות ישות ביולוגית אחת, המנהלת תקשורת בין החלקים המנוגדים. לפעמים תהיה התעברות, זרע אחד יחדור והתהליך יסתיים, ולפעמים לא תהיה והם יפרדו כידידים.

אין זה אירוע של חדירה וכיבוש או אירוע של התמסרות והתמזגות, אלא של השתנות תוך כדי מפגש. זהו מצב של התהוות, שבו הכל יכול לקרות, אבל שום דבר לא חייב לקרות. זהו בעיני סודה של התעברות. סודו של המפגש בכלל. בין ביצית וזרע, בין גבר לאישה, בין שנת הירח, הנעה ומשתנה על פני הזמן, לבין שנת השמש הקבועה. בין תרבויות, בין שפות, בין שכנים.

חודש אדר א' הוא הזדמנות וקריאה להעמיק את יכולות המפגש שלנו, שמתוכן הכל יכול לקרות, אבל שום דבר לא חייב לקרות.